



บทที่ 7 การจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)





ความหมายของการจัดการชั้นเรียน



การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการ
เรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการ
สอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความ
สนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมี
ระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน





ความหมายของการจัดการชั้นเรียน

การสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดกระบวนการสอนของครูให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ



ความสำคัญของการจัดการชั้นเรียน

- การเรียนรู้จะเกิดขึ้นไม่ได้หรือเกิดได้น้อยถ้ามีสิ่งรบกวนในชั้นเรียนอยู่ตลอดเวลาด้วยปัญหาทางด้านพฤติกรรมของนักเรียน
- นักเรียนที่อยู่ชั้นเรียนที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนมีเสียงดังและสิ่งรบกวน หรือการจัดที่นั่งไม่เหมาะสม อาจเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทางวินัยนำไปสู่พฤติกรรมที่มีปัญหา
- ชั้นเรียนที่มีการจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างเต็มที่โดยไม่เสียเวลากับการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน





- การจัดการชั้นเรียนให้นักเรียนมีวินัยในการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทร นอกจากจะยังประโยชน์ต่อการเรียนรู้แล้วยังมีผลประโยชน์ในระยะยาวคือ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยเพื่อการเป็นพลเมืองดีในอนาคต
- ชั้นเรียนที่ดีจะเป็นสถานที่ฝึกการสร้างสังคมที่ดีให้แก่ ผู้เรียน





ลักษณะชั้นเรียนที่พึงประสงค์

ชั้นเรียนที่ผู้เรียนเรียนแล้วมี
ความสุข เกิดการเรียนรู้สูงสุด
ผู้สอนจัดการสอนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ





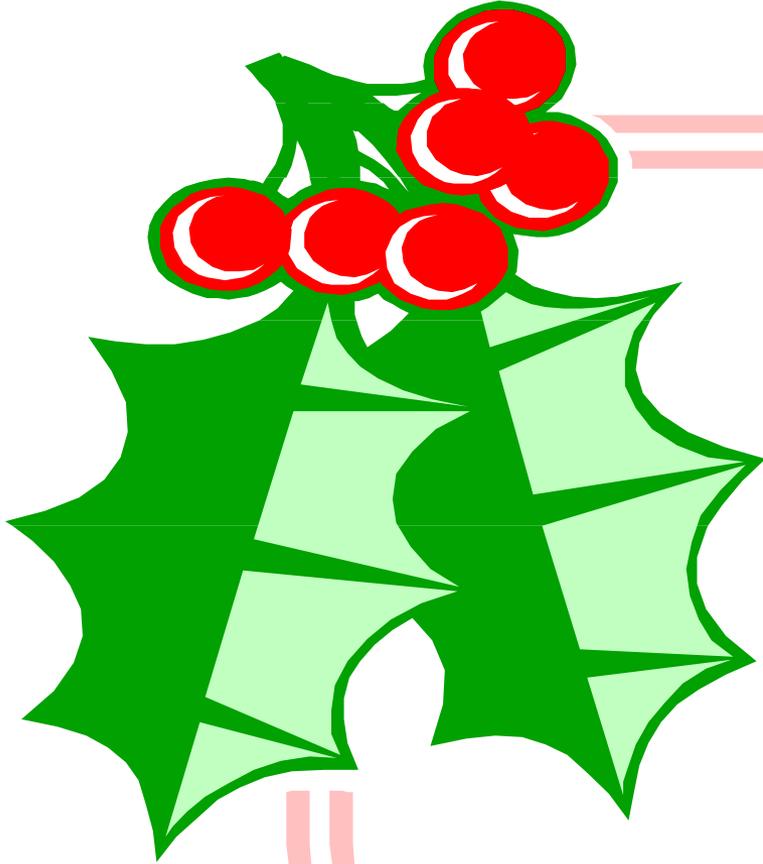
- ◆ ชั้นเรียนควรมีสื่อสิ่งที่น่าสนใจ สบายตา อากาศถ่ายเทได้สะดวก
- ◆ จัดโต๊ะเก้าอี้และสิ่งที่อยู่ในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนและกิจกรรมประเภทต่างๆ
- ◆ ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีอิสรภาพและมีวินัยในการดูแลตนเอง
- ◆ ใช้ประโยชน์จากชั้นเรียนให้คุ้มค่า สามารถดัดแปลงให้เหมาะกับกิจกรรมการสอน
- ◆ จัดเตรียมชั้นเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง
- ◆ สร้างบรรยากาศให้อบอุ่นให้ความเป็นกันเองผู้เรียน



ประเภทของการจัดชั้นเรียน

1. การจัดชั้นเรียนทางกายภาพ
2. การจัดชั้นเรียนเชิงจิตวิทยา





การจัดชั้นเรียนทางกายภาพ

การจัดชั้นเรียนทางกายภาพ



หมายถึง

การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดู มีความสะอาด มีเครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนของนักเรียนสะดวกขึ้น



การจัดบรรยากาศในห้องเรียน



การจัดที่นั่งในชั้นเรียน



การจัดวางโต๊ะครู



การจัดป้ายประกาศ / นิตรรศการ



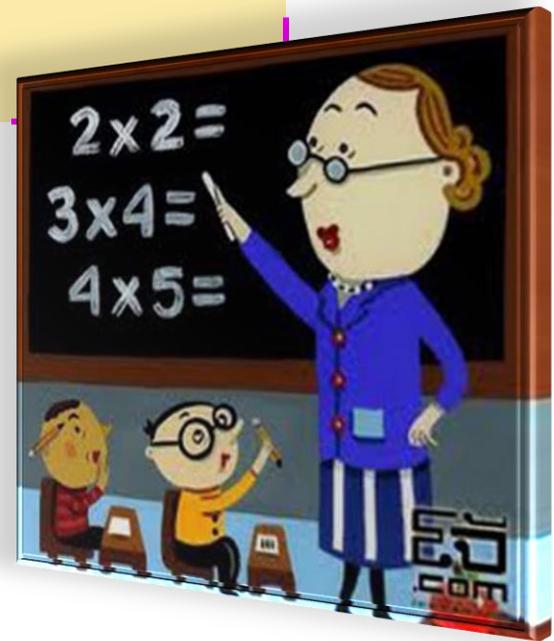
หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนทางกายภาพ

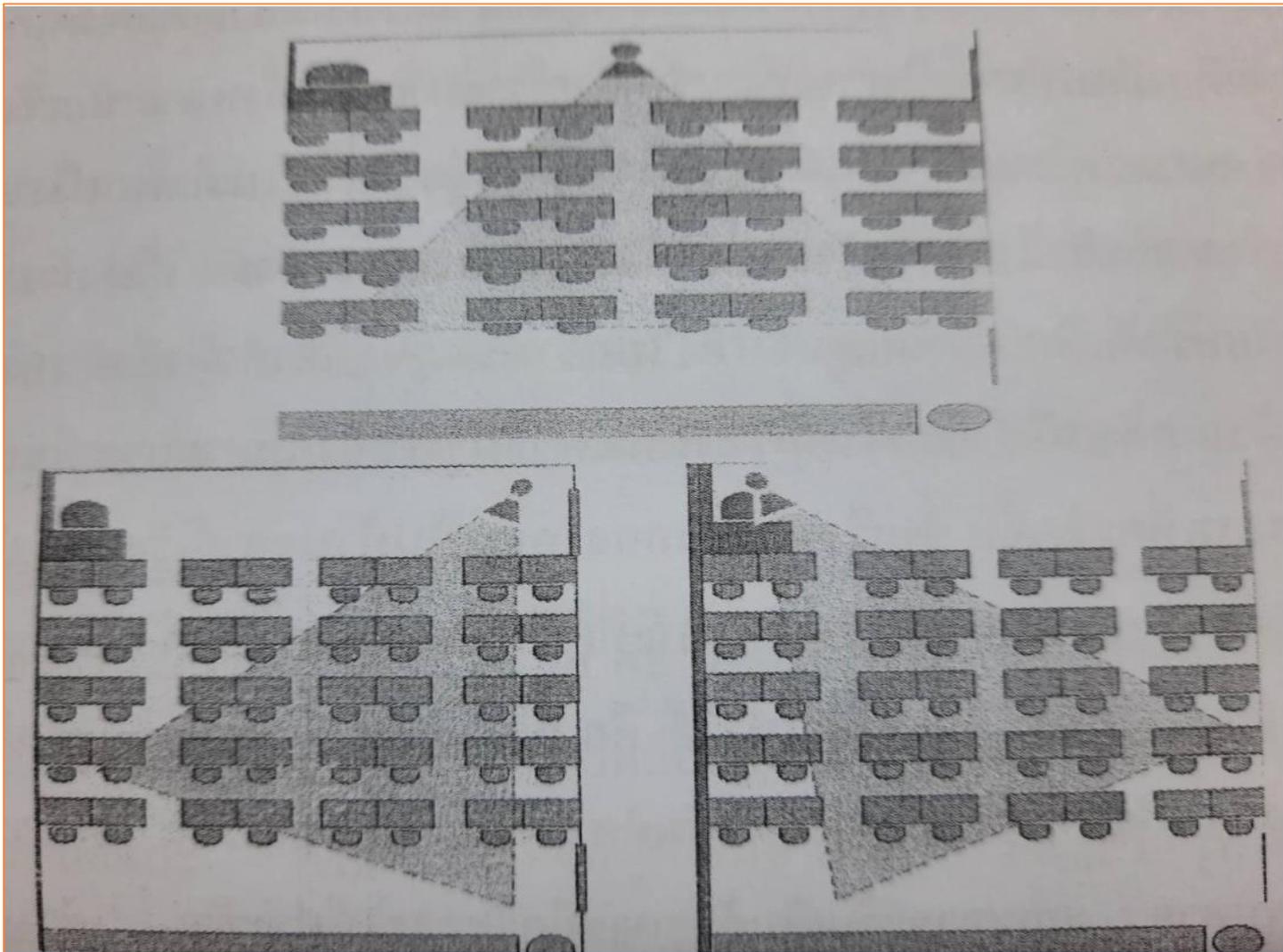
- ◆ **การมองเห็นได้ชัดเจน** - ผู้เรียนมองเห็นครูและมองเห็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นตลอดเวลา
- ◆ **การเข้าไปถึงได้ทุกจุด** - ผู้เรียนต้องเข้าถึงสื่อเรียนรู้ทุกจุดในชั้นเรียน ผู้เรียนเคลื่อนไหวได้สะดวก
- ◆ **การลดสิ่งรบกวนสมาธิ** - ลดสิ่งเร้าอื่นๆที่ดึงสมาธิการเรียนรู้ของผู้เรียนออกไป



◆ **การขยายบริเวณปฏิสัมพันธ์** - บริเวณที่ครู
กับนักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันได้โดยตรง
โดยยึดตำแหน่งที่ครูอยู่เป็นศูนย์กลาง
(บริเวณที่ครูให้ความสนใจ)

บริเวณปฏิสัมพันธ์ คือ บริเวณที่ครูและนักเรียน
มีความสัมพันธ์ทางวาจา มีศูนย์กลางอยู่หน้าชั้น
เรียนที่ครูปรากฏและลากเส้นตรงไปยังตรงกลาง
หลังชั้นเรียน (บริเวณปฏิสัมพันธ์จะเปลี่ยนไป
ตามการเคลื่อนที่ของครู)





เดินแจกคะแนนสอบ
ริบของ



การจัดที่นั่งในชั้นเรียน



- ขนาดเหมาะสมกับรูปร่างและวัย
- ช่องว่างระหว่างแถว
- สะดวกต่อการทำความสะอาด
- รูปแบบที่ไม่จำเจ
- นักเรียนที่นั่งทุกจุดอ่านกระดานดำได้ชัดเจน



รูปแบบการจัดที่นั่งในชั้นเรียน

- ① แบบดั้งเดิมและโรงภาพยนตร์
- ② แบบกลุ่ม จำแนกเป็น 4 ประเภท
 - 2.1 แบบโต๊ะกาแฟ
 - 2.2 แบบสวนอาหาร
 - 2.3 แบบโต๊ะประชุม
 - 2.4 แบบวงกลม



แบบดั้งเดิมและโรงภาพยนตร์

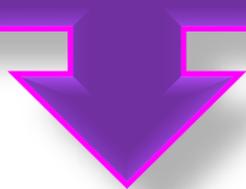


พบมากที่สุด จัดเป็น
แถวตามความกว้าง
ของห้องมีทางเดินตรง
กลาง ไม่เอื้อต่อการทำ
กิจกรรมกลุ่ม





แบบโต๊ะกาแฟ



มีโต๊ะวางตรงกลาง
สมาชิกนั่งล้อมรอบ
เป็นการเพิ่มการ
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม
เล็ก กระตุ้นให้
พูดคุยกันมากขึ้น
ครูเดินดูได้ทุกกลุ่ม



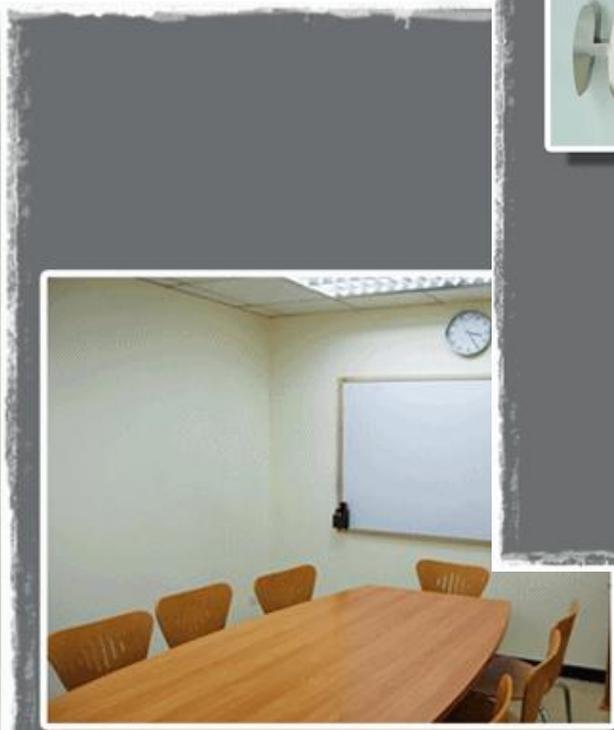
แบบสวนอาหาร



โต๊ะเป็นสี่เหลี่ยม
ขนาดใหญ่ ดูไม่
ค่อยมีระเบียบ อาจ
หันหลังให้โต๊ะครู



แบบโต๊ะประชุม



ตรงกลางเป็นโต๊ะ
ประชุมขนาดใหญ่
ผู้เรียนนั่งรอบโต๊ะ
บรรยากาศเป็น
ทางการ ทำให้ไม่
กล้าแสดงความ
คิดเห็นเหมาะกับ
เรียนสัมมนา





แบบวงกลม

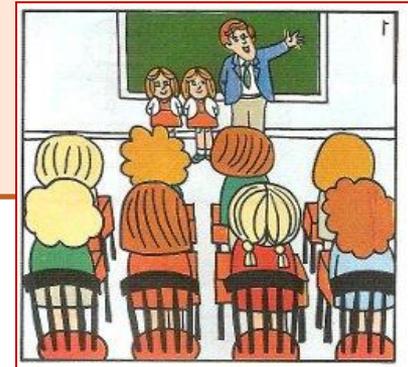


ตรงกลางเป็นที่ว่าง ผู้เรียน
นั่งเก้าอี้ล้อมรอบๆ เกิดการ
ปฏิสัมพันธ์สูงสุด เกิด
ความรู้สึกเท่าเทียมกัน ไม่
รู้สึกว่าถูกคุกคาม เปิดตน
แสดงความคิดเห็นได้เต็มที่
เหมาะกับการอภิปราย



สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดที่นั่งของนักเรียน

คือ การเลือกรูปแบบการจัดโต๊ะนักเรียนให้เหมาะสมกับวิธีการสอนของครู และการจัดที่ว่างสำหรับการเคลื่อนที่ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม ถ้าชั้นเรียนใดมีผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมด้วยครูควรพิจารณาจัดที่นั่งสำหรับผู้เรียนเหล่านี้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนในแต่ละคน เช่น ผู้เรียนที่มีปัญหาสายตา





การจัดวางโต๊ะครู



ตำแหน่งการจัดที่นั่งครู

1. การจัดที่นั่งครูอยู่หลังชั้นเรียน
2. การจัดที่นั่งครูอยู่หน้าชั้นเรียน
3. การจัดที่นั่งของครูอยู่กลางชั้น
ท่ามกลางที่นั่งของนักเรียน
4. การจัดที่นั่งครูอยู่ข้างชั้นเรียน



อยู่หลังชั้นเรียน

โต๊ะครูอยู่กึ่งกลางห้อง ช่วยให้
นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูสามารถ
ทำงานของตน และสามารถจับตาดู
พฤติกรรมของนักเรียนไปด้วย เปิด
โอกาสให้นักเรียนสามารถพูดคุยกับ
ครูได้โดยที่เพื่อนไม่ได้สังเกตเห็น





อยู่หน้าชั้นเรียน

ครูเป็นศูนย์กลาง เน้น
บรรยากาศการควบคุม
ครูจะไม่สามารถพูดคุยกับ
นักเรียนเป็นการส่วนตัว



อยู่กลางชั้น

เป็นการส่งเสริมบรรยากาศ ของการที่
ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก
นักเรียนสามารถมายังโต๊ะครูได้ง่าย
แต่การจัดที่นั่งเช่นนี้ครูจะไม่สามารถ
พูดคุยกับนักเรียนเป็นการส่วนตัวได้



อยู่ข้างชั้นเรียน

เป็นการส่งสารว่าโต๊ะครูเป็นบริเวณ
ส่วนตัวของครู ผู้เรียนสามารถปรึกษา
หรือพูดคุยเรื่องส่วนตัวได้

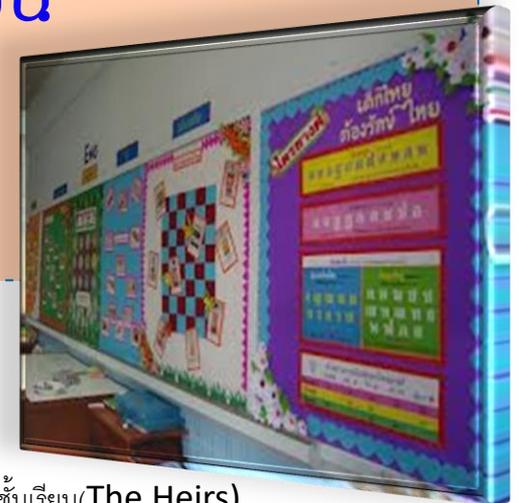




การจัดป้ายประกาศ



- จัดตกแต่ง ออกแบบให้สวยงาม
- เนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบทเรียน
- จัดให้ใหม่อยู่เสมอ สอดคล้องกับเหตุการณ์สำคัญ
- จัดแสดงผลงานนักเรียน และแผนภูมิแสดง
ความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน
- ใช้สีสัน ำเพื่อสื่อสิ่งที่ต้องการแสดง



ภาพในชั้นเรียน(The Heirs)

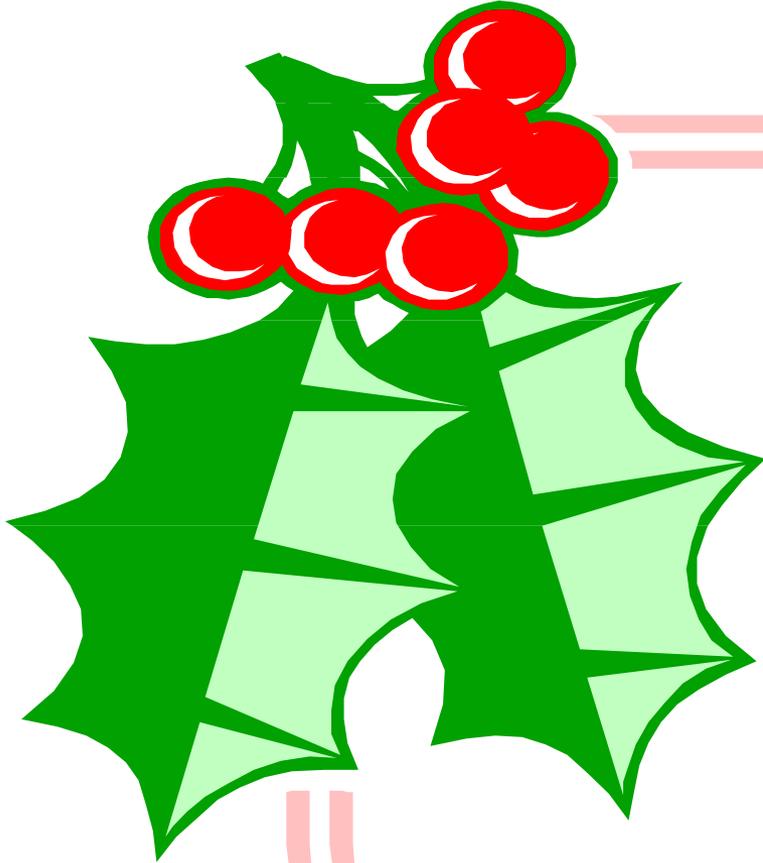


การจัดสภาพห้องเรียน ให้ถูกสุขลักษณะ



- อากาศถ่ายเทได้ดี มีหน้าต่างเพียงพอ ประตูเข้าออกสะดวก
- แสงสว่างพอเหมาะ
- ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ
- มีความสะอาดและสะดวกต่อการเคลื่อนไหวอย่างปลอดภัย เช่น มีช่องว่างระหว่างแถว





การจัดชั้นเรียนเชิงจิตวิทยา





การจัดชั้นเรียนเชิงจิตวิทยา

เป็นกระบวนการที่สร้างและดำรงสิ่งแวดล้อมที่ช่วย
รักษาระเบียบชั้นเรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วินัย
และทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ตามเป้าหมาย



การจัดชั้นเรียนเชิงจิตวิทยา

การจัดการเกี่ยวกับความรู้สึก เจตคติ และ
พฤติกรรมของผู้เรียน ให้มีบรรยากาศของ
การเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ มีความสุข มีอิสระ
ในการแสดงออกอย่างมีวินัยในชั้นเรียน



บรรยากาศทางจิตวิทยา

หมายถึง บรรยากาศทางด้านจิตใจที่นักเรียนรู้สึก
สบายใจ มีความอบอุ่น มีความเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์
อันดีต่อกัน และมีความรักความศรัทธาต่อผู้สอน ตลอดจน
มีอิสระในความกล้าแสดงออกอย่างมีระเบียบวินัยในชั้น
เรียน



บรรยากาศในชั้นเรียน
ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการสอน 6 ลักษณะ



1. บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge)

เป็นบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและพยายามทำงานให้สำเร็จ

2. บรรยากาศที่มีอิสระ (Freedom)

เป็นบรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดพลาด โดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวล

3. บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ (Respect)

เป็นบรรยากาศที่ครูรู้สึกว่าการเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนได้ อันส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดความยอมรับนับถือตนเอง



4. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น (Warmth)

เป็นบรรยากาศทางด้านจิตใจ การที่ครูมีความเข้าใจนักเรียน เป็นมิตร ยอมรับให้ความช่วยเหลือ จะทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจ รักครู รักโรงเรียน และรักการมาเรียน

5. บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control)

การควบคุมในที่นี้ หมายถึง การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ครูต้องมีเทคนิคในการปกครองชั้นเรียนและฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้สิทธิหน้าที่ของตนเองอย่างมีขอบเขต



6. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success)

เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความล้มเหลว



“ครู” เป็นบุคคลสำคัญ

ในการสร้างบรรยากาศทางด้านจิตวิทยา
ช่วยสร้างความรู้สึกรักให้นักเรียนเกิดความ
สบายใจในการเรียน ปราศจากความกลัว
และวิตกกังวล



1. บุคลิกภาพของครู

- การแต่งกาย การยืน การเดิน ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การแสดงออกทางสีหน้า แววตา ฯลฯ เหมาะสมกับการเป็นครู บุคลิกภาพของครูมีผลต่อความรู้สึกรักของนักเรียน

2. พฤติกรรมการสอนของครู

- การเสริมแรง
- ให้แสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็น
- การให้ทำงานเป็นกลุ่ม
- เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลาย



3. เทคนิควิธีการปกครองชั้นเรียน

- หลักประชาธิปไตย
- หลักความยุติธรรม
- หลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา)
- หลักความใกล้ชิด (เอาใจใส่ ความสนใจ)

4. ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน

- ครูกับนักเรียน
- นักเรียนกับนักเรียน



การปกครองชั้นเรียน



ระเบียบวินัย



ระเบียบ หมายถึง กฎข้อบังคับหรือข้อกำหนดที่วางไว้เป็นแนวทาง
ให้ที่ทุกคนต้องปฏิบัติเพื่อความเรียบร้อยของ
สังคมนั้นๆ

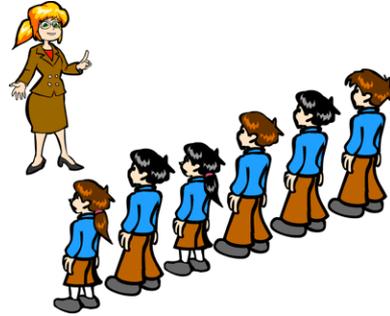
วินัย หมายถึง การปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามระเบียบ

ระเบียบวินัย

หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และ
พฤติกรรมของตนเอง ให้อยู่ในแบบแผนตามที่มุ่งหวัง เพื่อให้
สามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสงบสุข



คำที่เกี่ยวข้อง



◇ ระเบียบชั้นเรียน

หมายถึง การที่ผู้เรียนมีพฤติกรรมในขอบเขตที่ยอมรับได้ ในการที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ สอนไปจนประสบความสำเร็จ



คำที่เกี่ยวข้อง

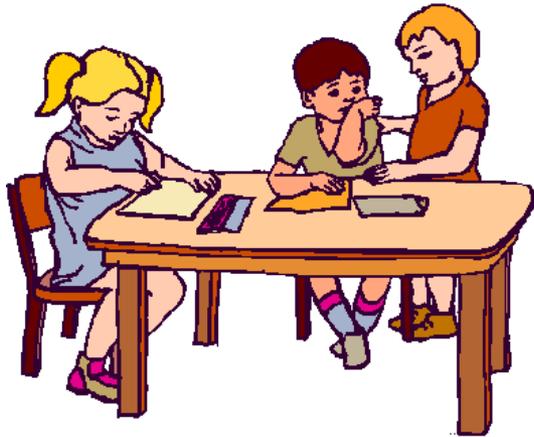


◆ วินัย

วินัยสังคม - การรู้ว่าในสถานการณ์นั้นบุคคลในฐานะหนึ่ง ตำแหน่งหนึ่งควรปฏิบัติอย่างไร

วินัยแห่งตน - ความสามารถของบุคคลในการที่จะให้รางวัลเมื่อตนเองทำดีและลงโทษเมื่อตนเองทำชั่ว รวมทั้งความสามารถในการควบคุมตน ยืนหยัดเป็นตัวของตัวเอง





วินัยในตนเอง

หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้ เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง ซึ่งต้องเป็นไปตาม กฎระเบียบของสังคม โดยเกิดจากความ สำนึกขึ้นมาเอง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก หรือภายในมาเป็นอุปสรรคก็ยังคงไม่ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้



เป้าหมายของการสร้างวินัย

- ◆ เพื่อให้เด็กเข้าใจพฤติกรรมของตนเอง จนริเริ่มทำสิ่งต่างๆ ที่ถูกต้องด้วยตนเอง เคารพตนเองและผู้อื่น
- ◆ เพื่อเป็นการปลูกฝังกระบวนการคิดและพฤติกรรมเชิงบวก ให้ติดตัวไปตลอดชีวิต



พฤติกรรมละเมิดวินัย

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นแล้วทำให้ชั้นเรียนขาดระเบียบ ครอบคลุมกระบวนการเรียนการสอนมิให้สามารถดำเนินการไปได้จนบรรลุเป้าหมาย

การทำผิด กับ การไม่มุ่งมั่น



พฤติกรรมละเมิดวินัย

การทำผิด

พฤติกรรมที่รบกวนการ
สอนของครู รบกวนสิทธิ
ส่วนตัวของบุคคลอื่นที่จะ
เรียน ก่อให้เกิดอันตราย
ต่อร่างกายหรือจิตใจหรือ
ทั้ง 2 อย่าง หรือทำลาย
ทรัพย์สิน

การไม่มุ่งมั่น

พฤติกรรมที่ไม่จดจ่ออยู่กับการ
เรียนการสอน
เช่น เหม่อ, หลับ, เล่นโทรศัพท์



สาเหตุของพฤติกรรมและการละเมิดวินัยของผู้เรียน

สาเหตุจากตัวครู

- การข่มขู่/เพด็จการ
- การทำโทษทั้งห้อง
- การไม่เตรียมการสอน
- วิธีสอนไม่น่าสนใจ
- การขัดจังหวะ
- การเอาใจใส่ผู้เรียนคนใดคนหนึ่งนานไป

สาเหตุจากผู้เรียน

- แสวงหาการยอมรับ
(เรียกร้องความสนใจ)
- การแสวงหาอำนาจ (ดื้อ)
- การแก้แค้น
- การยอมจำนน
(ต้องการหลีกเลี่ยงความล้มเหลว/ไร้ความสามารถ)





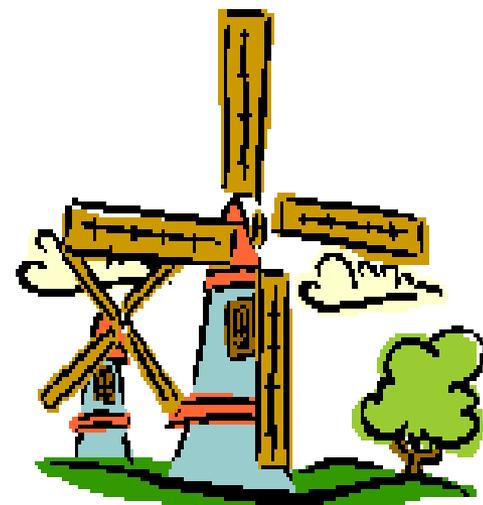
การควบคุมชั้นเรียน
โดยใช้การสัมผัส

สัมผัสเบื้องต้นที่ผู้สอนอาจใช้ในการควบคุมชั้นเรียน ให้อยู่ในสภาพพร้อมเรียนมี 4 แบบ

- ❶ การสบตา - เพื่อเตือนหรือปราม
- ❷ การใช้เสียง - เรียกชื่อผู้เรียนที่ต้องการสื่อสาร
- ❸ การใช้ระยะทาง - เดินเข้าๆ รอบชั้นเรียนไปให้ถึงจุดหลังสุดหรือใกล้ผู้เรียนที่ต้องการเตือน
- ❹ ภาษสัมผัส - เดินไปหยุดข้างตัวผู้เรียนแล้วใช้มือแตะไหล่เบาๆ แต่หนักแน่นพูดสั้นๆ เพื่อให้หยุดพฤติกรรมที่กำลังทำ



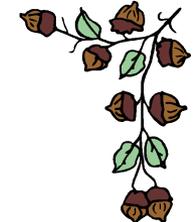
การกำหนดกฎระเบียบที่เหมาะสม



ความจำเป็นที่ต้องมีกฎระเบียบ

กฎระเบียบ ช่วยให้มีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่
พฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้
โดยกฎระเบียบต้องสามารถสนององวัตถุประสงค์
ต่อไปนี้





1. สิทธิในการสอนของครูจะต้องได้รับการคุ้มครอง
2. สิทธิในการเรียนของนักเรียนจะต้องได้รับการคุ้มครอง
3. ความปลอดภัยด้านจิตใจและร่างกายของนักเรียน
จะต้องได้รับการคุ้มครอง
4. ทรัพย์สินต่างๆจะต้องได้รับการคุ้มครอง

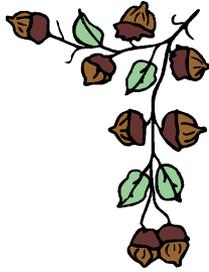


การเลือกกฎระเบียบ

แนวทางในการเลือกกฎระเบียบ

1. กฎระเบียบสำหรับห้องเรียนต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญหรือกฎระเบียบของโรงเรียน
2. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบในระดับที่ไม่ทำให้ครูรู้สึกอึดอัดและต้องเหมาะสมกับวัยและความคิดของนักเรียน
3. ระบุพฤติกรรมที่เหมาะสมและแปลพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นกฎระเบียบของห้องเรียนโดยใช้สำนวนภาษาเชิงบวก





4. เน้นเฉพาะพฤติกรรมที่สำคัญเท่านั้น
5. มีจำนวนกฎระเบียบไม่มากเกินไป (ประมาณ 3-6 ข้อ)
6. เขียนข้อความ กฎระเบียบด้วยคำง่ายๆ และสั้นกะทัดรัด
7. กฎระเบียบควรจะบ่งบอกพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้
8. ระบุรางวัลที่นักเรียนจะได้รับจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และระบุวิธีลงโทษถ้านักเรียนฝ่าฝืนกฎระเบียบ





ตัวอย่าง ระเบียบข้อบังคับในห้องเรียน

- 1 ถอดรองเท้า ก่อนเข้าห้องเรียน
- 2 ไม่ส่งเสียงดัง ไม่เล่นกันในระหว่างเวลาเรียน
- 3 ขออนุญาตคุณครูทุกครั้งก่อนออกจากห้องเรียน
- 4 ไม่นำอาหาร และเครื่องดื่มเข้ามารับประทานในห้องเรียน
- 5 ตอนเลิกเรียนให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียนให้เรียบร้อย
- 6 ไม่ขีดเขียนผนังห้องเรียน โต๊ะและเก้าอี้



การสอนและทบทวนกฎระเบียบ

1. บอกผู้เรียนเรื่องกฎระเบียบตั้งแต่ครั้งแรกที่ใช้
2. อภิปรายเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีกฎ
3. ระบุความคาดหวังและพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้น
4. บอกถึงผลที่ตามมาของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตาม
5. ตรวจสอบความเข้าใจ
6. แจกกฎระเบียบให้ผู้เรียนและผู้ปกครองร่วมรับรู้
7. ปิดกฎระเบียบไว้ในที่ซึ่งผู้เรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน
8. เตือนเป็นระยะๆอย่างสม่ำเสมอ





การแก้ไขพฤติกรรมละเมิดวินัย



- การใช้วาจารุนแรง
- การขู่
- การบังคับให้ขอโทษ
- การเสียดสีประชดประชันกระแนะกระแหน
- การทำให้เจ็บกาย
- การเขียนหรือคัดหลายๆจบเพื่อลงโทษ
- การหักคะแนนผลการเรียน



วงแหวน ห้อย

- 1 ห้อย = ห้อย
- 2 ห้อย = ห้อย
- 3 ห้อย = ห้อย
- 4 ห้อย = ห้อย
- 5 ห้อย = ห้อย
- 6 ห้อย = ห้อย
- 7 ห้อย = ห้อย
- 8 ห้อย = ห้อย
- 9 ห้อย = ห้อย

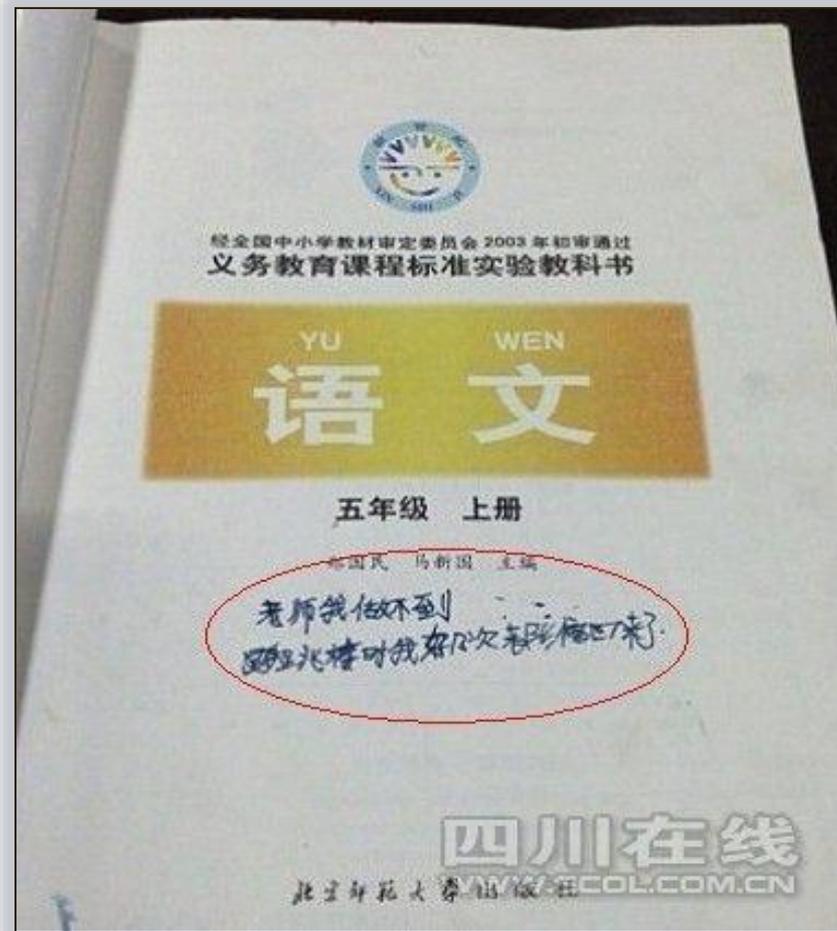




เด็กจีนโดดตึกตาย ครูสั่งเขียนขอโทษ 1,000 ตัวอักษร

เด็กชายวัย 10 ปี ชั้น ป.5 ได้รับคำสั่งจากครูให้เขียนรายงานคำขอโทษความยาว 1,000 ตัวอักษร เพื่อดำเนินตัวเอง โทษฐานที่คุยกันในชั้นเรียน และครูยังสั่งว่าหากทำไม่ได้ก็ให้ไปโดดตึกตาย โดยเด็กชายเขียนลงในสมุดของเขาว่า "ครูครับ ผมทำไม่ได้ครับ ผมต้องผละถอยหลังมาก็หลายครั้ง ทั้งที่พยายามแล้วที่จะกระโดดลงไป"





ข้อความที่เด็กเขียนเป็นครั้งสุดท้ายก่อนกระโดดตึกฆ่าตัวตาย มีใจความว่า "ครูครับ ผมเขียน (คำวิพากษ์ตนเอง) ไม่ได้ ... ตอนคิดกระโดดออกจากตึก ผมก็หวาดผวามากอยู่หลายครั้ง"



เทคนิคที่ควรใช้เพื่อแก้ไข
พฤติกรรมละเมิดวินัย



พฤติกรรมที่ไม่รุนแรง

- เตือน
- บอกให้หยุด
- เปลี่ยนที่นั่ง
- रिบของ
- ให้ออกนอกห้อง
- ให้อยู่ต่อหลังเลิกเรียน

เล่นในห้อง หลับ เหยยเพื่อน
ขว้างปาของ ทานอาหารในห้อง
ตะโกน

เทคนิคที่
ควรใช้





บ่กล้าบอกครู



รังแกผู้อื่น สูบบุหรี่ พุดปด ทะเลาะ
วิวาท ไม่เชื่อฟัง หนีเรียน

พฤติกรรมปานกลาง

- ให้อยู่ต่อหลังเลิกเรียน
- ถอนสิทธิพิเศษบางอย่าง
- แจ้งผู้ปกครอง
- เชิญผู้ปกครองมาพบ
- ให้ทำงานในโรงเรียน

เทคนิคที่
ควรใช้





พฤติกรรมรุนแรง

- ชดใช้ค่าเสียหาย
- เชิญผู้ปกครองมาพบ
- ภาคทัณฑ์
- ให้ออก

ทำลายทรัพย์สิน ขโมย เสพสิ่ง
เสพติด ก้าวร้าวครุอย่างรุนแรง
ฝ่าฝืนกฎโรงเรียน

เทคนิคที่
ควรใช้

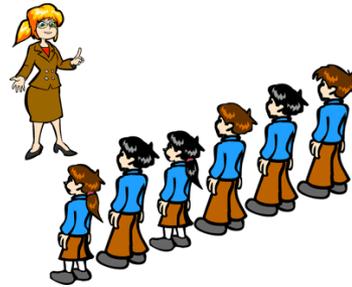




**เด็ก ม.6 ปะทะครู
ยัน ไม่ใช่เด็กก้าวร้าว**



การเตือน



ใช้ได้ผลกับการป้องกันความผิดที่ไม่รุนแรงและเป็นพฤติกรรมที่อาจยับยั้งได้โดยไม่ต้องลงโทษ แต่หลังจากเตือนไปแล้ว 2-3 ครั้งพฤติกรรมนั้นยังปรากฏอยู่การลงโทษต้องตามมาทันที ถ้าไม่ลงโทษเด็กคิดว่าไม่เอาจริงกับสิ่งที่เกิดขึ้น



การลงโทษ

การลงโทษ คือ การกระทำต่อผู้ที่ผิดระเบียบหรือมีความประพฤติ
ไม่เหมาะสม การลงโทษมุ่งที่จะควบคุมพฤติกรรมโดยวิธีด้านลบ
เช่น การใช้วาจาด้านลบ การทำให้เจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ

จุดประสงค์ของการลงโทษ คือ ต้องการให้เด็กทราบจำ
จะได้ไม่แสดงพฤติกรรมนั้นอีก
(การลงโทษต้องบอกให้เด็กทราบว่าเขาทำอะไรผิด)

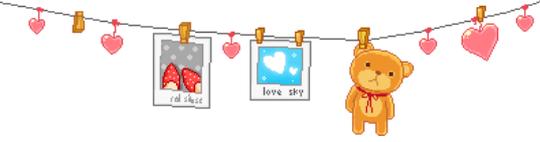


การลงโทษที่ มักใช้กับเด็ก มีอยู่ 3 แบบ



- 1 ลงโทษด้วยการใช้คำพูด
ด้านลบ เช่น ตำหนิหรือ
แสดงความไม่ยอมรับ
- 2 ลงโทษด้วยการทำให้เจ็บ
ปวดรุนแรงทั้งร่างกายและ
จิตใจ เช่น การไม้เรียวตี
- 3 ลงโทษด้วยการตัดสิทธิ์,
งดให้รางวัล, หักคะแนน





เด็กชายชั้นป.6 ถูกครูสาวตบปากแตก-เลือดกำเดาไหล

เพื่อนในชั้นเดียวกันมีเรื่องชกต่อยกับรุ่นน้อง ป.5 ทางครูได้เรียกผู้ปกครองทั้ง 2 ฝ่ายมาคุยกันและก็ได้แยกย้ายกันขึ้นเรียนตามปกติ จากนั้นได้มีครูมาหาที่ห้องเรียนครูก็เดินมาถามว่า
ยูให้เพื่อนเขาต่อยกันทำไมแต่ตนได้ปฏิเสธ ครูก็ไม่ฟังจึงใช้มือตบมาที่ใบหน้าของตนถึง 2 ครั้งจนตนเลือดกำเดาไหล





ครูบังคับนักเรียนก้มกราบหน้าเสาธง



ทางเลือกในการลงโทษ



- ◆ ครูใช้อำนาจตัดสินความผิดและลงโทษตามเห็นสมควร
- ◆ ครูเสนอทางเลือกให้เด็กเลือกเอง
- ◆ ครูให้เด็กเสนอการลงโทษตนเองมาหลายๆแบบ โดยครูจะเป็นฝ่ายเลือกว่าจะลงโทษแบบใด



ตัวอย่างการลงโทษด้วยวาจาที่ไม่เหมาะสม

- ◆ การสั่ง - นั่งลงเดี๋ยวนี้แหละ หรือ
ให้คัดลายมือ “ฉันจะไม่ส่งเสียงดังในห้องมา 100 ครั้ง”
- ◆ การห้าม - “อย่าทำอย่างนั้น”
- ◆ การตะคอกข่มขู่ - “เดี๋ยวต้องจัดการซะให้เข็ด”
- ◆ การวิจารณ์/เยาะเย้ย - “เธอทำดีที่สุดได้แค่นี้เธอ”
- ◆ การคาดโทษ - “ถ้าเธอไม่หยุดคุย ครูจะไปส่งห้องปกครอง
เดี๋ยวนี้เลยนะ”
- ◆ การเหยียดหยาม - “อีกเมื่อไหร่เธอจะเขียนเป็นชะทีนะ”



การให้รางวัล



คือ การให้รางวัลเมื่อเด็กได้แสดงพฤติกรรมอันเป็นที่ต้องการ

- ให้รางวัลทันทีหลังจากเด็กแสดงพฤติกรรมที่ต้องการออกมา
- ให้รางวัลเฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นเท่านั้น
- แน่ใจว่ารางวัลนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายกับผู้รับ
- ใช้รางวัลหลายๆแบบเพื่อให้ดูน่าตื่นเต้นและน่าสนใจ



โปรดจำไว้เสมอว่า การ “จับถูก” (ไม่ใช่ “จับผิด”) เมื่อนักเรียน
ทำดีและให้รางวัลทันที คือ หัวใจของการสร้างวินัยเชิงบวก



การให้สิ่งเสริมแรงทางบวก



สิ่งเสริมแรง คือ การให้รางวัล คำชมเชย หรือการแสดงความชื่นชมต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มีแรงจูงใจที่จะทำเช่นนั้นอีก



- ◆ ใช้ประโยคคำพูดด้านบวก - “เธอตอบถูกหลายข้อเลยนะ คราวต่อไปพยายามทำให้ถูกมากกว่านี้อีกก็จะได้”
- ◆ ฟังอย่างตั้งใจ
- ◆ ใช้ภาษาท่าทางที่เหมาะสม - การพยักหน้า ยิ้ม สบตากับนักเรียนตรงๆ
- ◆ หันเหพฤติกรรมไปในทางบวก - เมื่อเด็กเล่นฟุตบอลในห้อง ก็บอกว่า “ไปเล่นในสนามดีกว่านะ ที่กว้างกว่าตั้งเยอะ”
- ◆ ชี้ให้เห็นด้านบวก - ในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาอย่าพยายามจับผิดอย่างเดียว บอกให้เด็กทราบว่าตรงไหนที่ไม่เป็นปัญหาและตรงไหนที่เป็นปัญหา



เช่น “กวีครูดีใจที่เธอเป็นห่วงเพื่อนและช่วยปกป้องเพื่อนนะ การรักเพื่อนเป็นสิ่งที่ดี แต่ครูจะปล่อยให้เธอชกคนอื่นไม่ได้ มีวิธีอื่นที่เธอจะจัดการกับสถานการณ์นี้ไหม?”





การใช้เบียร์รณกร (Tokens Economy)



เบียร์รณกร คือ ตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไข ซึ่งได้แก่ เบียร์ ดาว คุปอง แต้ม หรือ ตัว เป็นต้น โดยสามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งที่ต้องการได้ เช่น อาหาร ขนม เครื่องเขียน หนังสือ กิจกรรม สิทธิพิเศษ เป็นต้น



“ การให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งที่เขาต้องการได้ ”



การใช้เวลานอก (Time out)



คือ การนำเด็กออกไปจากบรรยากาศที่เขามีความสุข ความ
พึงพอใจ(ที่ที่ได้รับการเสริมแรง) เมื่อเขามีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
โดยนำเขาไปอยู่ที่ที่ไม่มีใครสนใจ เป็นผลให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์
ยุติลง

(ครูต้องอธิบายถึงเหตุที่ถูกแยกตัวออกไปและจะถูก
แยกนานเท่าใด)



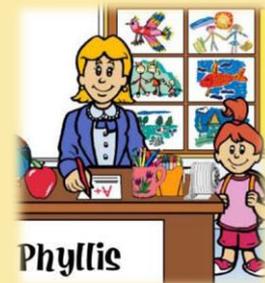
การใช้หลักของพรีแม็ค (premack,s principle)



คือ การใช้พฤติกรรมหรือกิจกรรมที่เด็กชอบทำมากที่สุดมาเสริมแรงพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่เด็กชอบทำน้อยที่สุด

เช่น นักเรียนชอบเล่นฟุตบอลมาก ครูบอกว่าให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดให้เสร็จก่อนจึงจะเล่นได้

สรุป “ให้นักเรียนทำในสิ่งที่ครูต้องการก่อน แล้วครูจึงจะให้นักเรียนทำในสิ่งที่ต้องการ”



การทำสัญญากับเด็ก (Behavioral contract)

เป็นการเซ็นสัญญาระหว่างครูกับนักเรียน ในลักษณะที่เป็นลายลักษณ์อักษร

เช่น นักเรียนสัญญากับครูว่าจะไม่ขโมยของเพื่อนอีก ตลอดระยะเวลา 2 เดือน เป็นต้น

สิ่งที่จะให้เด็กทำสัญญาควรเป็นสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ ระยะเวลาในสัญญาไม่ควรนานเกินกว่าที่เด็กจะทำได้มีการตรวจสอบตลอดเวลาว่าเด็กปฏิบัติตามสัญญาหรือไม่หากผิดสัญญาควรมีการลงโทษ หากปฏิบัติตามสัญญาครบถ้วน ควรให้รางวัลแก่เด็ก



การหล่อหลอมพฤติกรรม (Shaping)

เป็นการเลือกให้แรงเสริมเฉพาะพฤติกรรมที่พึงประสงค์
เท่านั้น

เช่น ในห้องเรียนครูชมเด็กที่ตั้งใจฟังครูส่วนเด็กที่คุยกันนั้น
ครูไม่ตำหนิ แต่ครูจะแสดงอาการไม่สนใจ การเลือกชม
เฉพาะพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะช่วยให้เด็กแสดง
พฤติกรรมนั้นซ้ำอีก



ประโยชน์ของการจัดชั้นเรียนเชิงจิตวิทยา

- สร้างความรู้สึกทางบวกของผู้เรียนให้เกิดขึ้น เช่นการทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถที่จะเรียน
- มีสัมพันธภาพของครูกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียน

การสอน



คนเป็นครูจะทำอย่างไร...?

ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่า...

ห้องเรียนของเรา นั่นคือ...

ห้องเรียนที่เป็นมิตรและยินดีต้อนรับทุกคน



